

'We hebben de aarde niet geërfd van onze voorouders, maar we lenen de aarde van onze kinderen' (Indiaanse spreuk)

Tekst: Inge Zwaan
Fotografie: Klaas Huizenga

Energiewerkgroep in Zuidwolde wil geen praatgroep zijn

Arnold Simons is de bevoegen en verbindende trekker van de energiewerkgroep Zuidwolde. De spreuk hierboven is voor Simons een belangrijke inspiratiebron om zich in te zetten voor een duurzaam energiebeleid in Zuidwolde. De werkgroep is actief sinds januari van dit jaar. In maart heeft Simons, tijdens een avond over dorpsvisie Zuidwolde, een presentatie gegeven over de noodzaak en mogelijkheden om over te stappen op groene energie. De techniek staat voor niets en subsidiemogelijkheden en financiële prikkels maken de overstap erg aantrekkelijk. Kan Zuidwolde zelfvoorzienend worden? Dat is het ultieme doel van de werkgroep die bestaat uit acht heren. "Sinds de uitvinding van de stoommachine hebben we zó veel CO₂ de lucht in geblazen dat de aarde kapot gaat als we het nu niet keren."

Simons is de enthousiaste verbindende en coördinerende trekker en aanjager van de werkgroep: de motor die loopt op groene stroom. Het zat er altijd al in bij Arnold Simons. Vroeger thuis stookten ze op steenkool, in de keuken. Alleen in het weekend werd ook de huiskamer verwarmd.

In het katholieke gezin waaruit hij komt werd op vrijdag vis gegeten. Matigheid als waarde, was de achterliggende gedachte. Het was de bedoeling dat hij als tweede zoon missionaris zou worden. De kerk heeft hij al vroeg achter zich gelaten maar de wereld verbeteren, doet hij vol overtuiging. Via de chemie is hij overgestapt in de medische wereld. Jarenlang heeft hij als gynaecoloog gewerkt in het Academisch Ziekenhuis. Ook daar hield hij zich bezig met ethische dilemma's en de vraag wat goed is voor de wereld en waar de

grenzen van het maakbare liggen.

Nu maakt hij zich al enige jaren druk over het milieu en de toekomst van de aarde. "We moeten het probleem aanpakken als wereldburgers", zegt hij vol gedrevenheid.

Bruisende energiewerkgroep

De werkgroepleden hebben ieder hun eigen expertise en inbreng. Het bruist van de ideeën in de werkgroep. Jan Veldman is een van de werkgroepleden die graag een bijdrage levert aan een groener en sociaal Zuidwolde.

Veldman: "Er is ontzettend veel kennis over techniek en mogelijkheden aanwezig in het dorp. Ik vind het belangrijk dat de overstap naar groene energie ook mogelijk wordt voor mensen die het financieel minder hebben. Bijvoorbeeld door

woningcorporaties te betrekken.“ Werkgroep lid Bert Dijkstra stelt het dak van zijn kapschuur beschikbaar voor het plaatsen van panelen. “Zelf zal ik dan ook via de corporatie panelen kopen. Mogelijk komen meer daken van mijn boerderij of bij anderen beschikbaar.”

Andere werkgroepleden zijn weer goed in cijfers, financiën of analyses maken, of ze weten veel over de techniek van aardwarmte. De werkgroep zoekt naar de gezamenlijke belangen van de bewoners: waar vinden we elkaar, is de vraag. Er worden langetermijnberekeningen en analyses gemaakt. Diverse scenario's worden uitgewerkt. Ze gaan niet over één nacht ijs. De enthousiastelingen van nu willen geen gedrocht in de wereld zetten dat over tien jaar niet meer werkbaar is. “Maar”, zegt Jan Christiaansen, “het moet geen praatgroep worden, die zijn er al genoeg.”

Besparen is nodig

De energiebelasting op gas kent in 2016 een verhoging van 31 procent. Op gas besparen, kan door isolatie van daken, zolders, spouwmuren en vloeren, maar ook door installatie van zuinige HR++ ketels, inductiekoken, aardwarmte, warmtepompen, zonneboilers en heatpipes.

Over al deze technieken is veel kennis aanwezig in het dorp maar het bulkte ook van de goede voorbeelden en initiatieven. Jan Christiaansen bijvoorbeeld, enthousiast lid van de werkgroep, neemt ons mee het dak op en laat ons op zijn woning (de oude grasdrogerij) het zelf aangelegde systeem zien waar door olie stroomt die via heatpipes verwarmd wordt. Via deze opgewekte warmte worden spiralen verwarmd die vervolgens, in een zelfgemaakt enorm vat, water verwarmen. Dit warme water wordt via verschillende leidingen beschikbaar gesteld voor de energiebehoefte van het huishouden en bedrijf van Christiaansen.

Momenteel experimenteert hij en meet en onderzoekt hij de opbrengst en mogelijkheden. Hij denkt aan uitbreiding van het systeem in de grond voor opslag en aardwarmte. Christiaansen is architect van beroep en doet uit puur enthousiasme mee met de werkgroep. Dit weet hij goed over te brengen: hij is een geanimeerd verteller die ons in Jip en Janneke taal en met wat tekeningen de beginselen van de techniek in de energiebranche probeert bij te brengen. Christiaansen: “Ik spar al een aantal jaar met wat mensen over energie in Zuidwolde, maar het klussen en in elkaar zetten van installaties is het leukst om te doen.”

Windmolentje voor acht gezinnen

Zonnepanelen en windmolens zijn uitstekende mogelijkheden om stroom te produceren. Simons: “We moeten van het gas af en hebben dus aanzienlijk meer elektrische energie nodig op termijn.”

Sinds de waardevermeerderingsregeling door de aardbevingsproblematiek zijn de daken in Zuid- en Noordwolde steeds meer belegd met zonnepanelen. Een windmolentje kan voor acht gezinnen energie leveren. Het is een relatief goedkope energievoorziening. Vanuit de werkgroep wordt nagedacht over de mogelijkheden om veldjes met zonnepanelen in te richten, maar ook over plekken waar een aantal windmolens kan staan. In november zullen we

een eerste windmolen in het buitengebied aan de horizon zien verschijnen, bij het boerenbedrijf van de familie Van Echtelt aan de Oosterseweg. Het gaat om een relatief kleine windmolen van vijftien meter hoogte met houten wieken. In Overschild worden deze molens geproduceerd door een jong startend bedrijf, in samenwerking met lokale bedrijven. Het idee is dat ze passen in het Groninger landschap en weinig overlast geven. Wegens de gunstige wind- en landschapsomstandigheden worden ze vooral in het gebied boven de stad geplaatst. De gemeente Bedum staat open voor deze molens en er worden er zes geplaatst, onder meer in Onderdendam en Westerdijkshorn.

De boerderij van de Van Echtelts is ongeveer de zesde plaats in de provincie waar zo'n windmolen geplaatst wordt. Er zijn er inmiddels ongeveer 35 van verkocht.

Van Echtelt: “We hopen bijna zelfvoorzienend te worden met de plaatsing van de molen maar het hangt natuurlijk af van de wind.”

Postcoderoosregeling

De postcoderoosregeling trok Simons over de streep om zich in te zetten voor het bevorderen van duurzame energie in Zuidwolde. De blaadjes van de roos om postcode 9785 heen mogen mee doen met de regeling. Dit gaat dan op voor onder meer Noordwolde, Bedum, Thesinge, Ellerhuizen maar ook een deel van Beijum. Onder dit gebied vallen meer dan 12.000 huizen. Het Rijk stimuleert via deze regeling dat groepen zich als collectief gaan verbinden in het streven naar zelfvoorzienend worden.

De wens van Simons en de werkgroep is om in de postcoderoos een coöperatie op te richten. Om mee te doen aan de coöperatie moet je stroom afnemen bij Noordelijk Lokaal Duurzaam (NLD), de collectieve energiemaatschappij van Groningen, Friesland en Drenthe. De coöperatie kan per lid een subsidie van 75 euro per jaar krijgen van NLD. Hiervan kunnen mooie initiatieven uitgevoerd worden. Leden die panelen bij de coöperatie kopen, hoeven over de door hen geproduceerde stroom 15 jaar lang geen energiebelasting te betalen. Na een jaar of acht hebben de investeringen zichzelf terugbetaald. De taken van energiecoöperatie Zuidwolde worden voorlichting en advisering, gezamenlijke inkoop, de postcoderoosregeling en gebruik maken van subsidiemogelijkheden.

Simons tot slot: “Die Indianen waren zo gek nog niet. We moeten de aardbol nu redden. Sinds de uitvinding van de stoommachine in 1870 hebben we zó veel CO₂ de lucht in geblazen dat de aarde kapot gaat als we het tij nu niet keren. Deze generatie moet het stoppen. De groei van de wereldbevolking tot staan brengen en uiteindelijk met minder mensen op aarde verder gaan, is misschien wel de enige manier om de aarde te redden.”

Oproep van de werkgroep

De werkgroep heeft vrouwelijke en jonge leden nodig. Verder moet nog een naam bedacht worden voor de corporatie. Mail: energie@pbzuidwolde.